Čeština v komunikaci neslyšících aneb Kdo (skoro) celé toto číslo ČDS napsal?

Co je *Čeština v komunikaci neslyšících (CNES)* v *Ústavu českého jazyka a teorie komunikace* na *Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze*?

V roce 1993 přišel návrh z *Institutu pro neslyšící v Berouně*, od *PaedDr. Miloně Potměšila, Ph.D.*, ke **zkoumání českého znakového jazyka**.

V roce 1994 vznikly **první videozáznamy, kde byli zachyceni neslyšící při komunikaci českým znakovým jazykem**. Neslyšící však neměli pozitivní vztah k svému jazyku, styděli se ukazovat, mysleli si, že jejich znakový jazyk je méněcenný, že se nemůže vyrovnat jazyku mluvenému. Bylo tedy nutné tyto bariéry odstranit, bylo potřeba dodat neslyšícím sebedůvěru a především jim ukázat, že jejich jazyk je přirozený, plnohodnotný, že MAJÍ JAZYK.

V roce 1996 byl **na Filozofické fakultě** otevřen tzv. **mezioborový doplněk**, který byl určen pouze studentům jednooborového studia *českého jazyka*. Tito studenti měli mimo jiné **šest hodin týdně** výuku, která zahrnovala *Český znakový jazyk, Dějiny hluchoty, Současné problémy české komunity neslyšících* a další. Studenti měli odpuštěny některé zkoušky z českého jazyka a místo nich měli tento mezioborový doplněk.

Současně pracovala *prof. PhDr. Alena Macurová, CSc.* na tom, aby vznikl nový, akreditovaný obor – *Čeština v komunikaci neslyšících*. Byly podány návrhy a žádosti na *rektorát Univerzity Karlovy*, na *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR*. **Na konci roku 1997 byla oboru dána akreditace**, začalo se s přípravou přijímacích zkoušek, aby od následujícího školního roku mohli být přijati studenti na tento obor.

V roce 1998 byl tedy **obor *Čeština v komunikaci neslyšících* otevřen**, a to jak ve formě bakalářské, tak ve formě magisterské. Forma **bakalářská** se studovala **čtyři roky, magisterská pět let. Magisterská forma je pouze ve spojení s oborem Český jazyk a literatura.**

Bakalářský obor byl otevřen i pro neslyšící a nedoslýchavé studenty. Bylo jich přijato **deset + tři slyšící studenti**. Nyní už je ale studujících studentů méně, bakalářskou formu studuje sedm studentů s vadou sluchu a tři slyšící studenti. **Formu magisterskou (ČJL + CNES) studuje osm slyšících studentů.** Metoda vzdělávání – s pomocí **tlumočníka českého znakového jazyka**

(*Gabriela Houdková, Bc. Naděžda Dingová, Bc. Jiří Janeček*), který zprostředkovává informace – je metoda rovnocenná pro neslyšící i slyšící. Předmět *Doplňková čeština pro neslyšící Mgr. Andrea Hudáková* vyučuje v českém znakovém jazyce, a tím předává neslyšícím informace přímo, v jejich mateřském jazyce. Metoda je stejná jako pro slyšící, stejná úroveň (někteří neslyšící na střední škole byli zvyklí na jinou metodu, než měli slyšící).

Od školního roku 2000/2001 byl přijat na bakalářskou formu **další ročník neslyšících a nedoslýchavých studentů (pět studentů) + slyšící studenti**, ale ten se již studuje jen **tři roky**, jako ostatní bakalářské obory.

Byla také vydána **nová akreditace** a byl podán návrh na **nový studijní plán** (více výuky *Českého znakového jazyka*, jiné uspořádání předmětu *Sociolingvistika, Gramatika ČZJ* atd.).

Cílem oboru je **zvyšovat vědomí o hodnotě neslyšící komunity** („jsem sice neslyšící, ale jsem především ČLOVĚK, mám jazyk!"), **poskytnout neslyšícím, nedoslýchavým a ohluchlým lidem vysokoškolské vzdělání, aby mohli působit na další generace neslyšících** a také na to, **aby slyšící komunita začala zaujímat jiný postoj, než který zaujímá speciální pedagogika (pomáhání neslyšícím, hledání náhrad, jak mluvit, ...). Je důležité ukázat, že mezi neslyšícími a slyšícími je rovnoprávnost!**

Pavla Novotná